

SISARUKSET PUHEEKSI SIJAISHUOLLOSSA

HAASTATTELU
SIJOITETULLE
LAPSELLE/NUORELLE

SISARUSSUhteita ei saa unohtaa sijaishuollossa!

Läheisten ihmissuhteiden ylläpitäminen sijaishuollossa on lakisääteinen asia, ei valinta. Se kattaa myös sisarussuhteiden tukemisen ja edistämisen. Lapsen mielipide on huomioitava, kun suunnitellaan, miten lapsi pitää yhteyttä sijaishuollon aikana sisaruksiinsa. YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen keskeinen periaate on osallisuus. Lastensuojelussa on pidettävä huolta siitä, että myös sisarusten osallisuus toteutuu koko sijaishuollon ajan.

Lapsilähtöisellä lastensuojelutyöllä voidaan tukea sisarussuhteita sijoitusprosessin jokaisessa vaiheessa niin, että lapsi ei sijoituksen myötä menetä näitä tärkeitä suhteitaan. Sisarussuhteiden ylläpitäminen sijoituksen aikana on yksi lapsen tärkeimmistä oikeuksista. Sisarussuhteen tukeminen puolestaan on sosiaalityöntekijöiden ja sijaishuoltopaikkojen tärkeimpiä velvollisuuksia. Perheiden monimuotoisuuden vuoksi sisarussuhteiden selvittäminen saattaa jäädä tekemättä. Näin kasvaa riski siihen, että ne eivät myöskään tule huomioiduksi lapsen tai nuoren sijoituksen aikana. Sisarussuhteiden ja perhesuhteiden selvittäminen sekä tapaamisten suunnittelun kirjaaminen asiakassuunnitelmaan on tärkeää. Läheissuhteiden tukeminen sijoituksen aikana toimii hyvänä pohjana perheen jälleenyhdistämiselle.

Sisarussuhteet ovat usein elämän pisimpiä ihmissuhteita. Ne koetaan emotionaalisesti tärkeiksi ja suhteet sisaruksiin edustavat omien juurien tuntemista ja usein myös turvaa ja kiintymystä. Vanhemmat sisarukset saattavat edustaa elämän suunnan näyttäjää, järjen ääntä ja huolenpitäjää. Suhde sisarukseen on voinut olla lämpimin, turvallisin ja läheisin ihmissuhde lapsuuden ja nuoruuden aikana, joten yhteenkuuluvuuden tunne on voimakasta. Nuorempaa sisarusta kohtaan taas on voitu tuntea hellyyttä ja suojelunhalua, joten ikävä sisarusta kohtaa voi olla suurta sijoituksen aikana.

Tämä haastattelumalli antaa välineen käydä keskustelua sijoitetun lapsen kanssa hänen toiveistaan, huolistaan ja odotuksistaan sisarussuhteita kohtaan.

Malli toimii hyvin esimerkiksi omaohjaajatyöskentelyyn.

Toukokuussa 2021

Sanna Hämäläinen, Asiantuntija, VOIKUKKIA-toiminta

Erja Saarela, Asiantuntija, VOIKUKKIA-toiminta

KESKUSTELUN PÄÄMÄÄRÄ JA TARKOITUS

- Ylläpitää ja tukea sisarusten välistä suhdetta sijoituksen aikana
- Avata keskustelu sijoitetun lapsen/nuoren kanssa sisarussuhteista
- Selvittää lapsen/nuoren ajatuksia ja toiveita sisarussuhteiden ylläpitämisestä

Lapsen/nuoren sijoittaminen kodin ulkopuolelle voi olla kriisi koko perheelle, myös sisarussuhteille. Vaikeassa tilanteessa lapset/nuoret tarvitsevat aikuisten tukea tilanteen käsittelemiseen ja sanoittamiseen. Lasta/nuorta ei saa jättää yksin hämmentävien ajatusten kanssa.

Sisarussuhde on monesti elämän pisin ihmissuhde. Se on osa ihmisen identiteettiä ja juuria. Lapsella on oikeus ylläpitää sisarussuhteita (lastenoikeuksien sopimus, lastensuojelulaki) ja lapsen mielipiteen huomioiminen pitää selvittää ja aikuisilla on vastuu sisarussuhteiden ylläpitämisestä ja tukemisesta sijoituksen aikana.

Sisarussuhteiden huomioiminen sijoituksen aikana on tärkeää sijaishuollon aikaista perhetyötä, johon tarvitaan suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta (asiakassuunnitelma, hoito- ja kasvatussuunnitelma).

SISARUKSENI

Ketä sisaruksia sinulla on? Käydään läpi kaikki yksitellen: ikä, nimi, kuvaile millainen hän on?

Lapsi voi piirtää tai kirjoittaa sisarukset tähän.

SUHDE SISARUKSIIN

Miten kuvailisit teidän suhdettanne?

Mitä tykkäätte tehdä yhdessä?

Onko teillä riitoja? Millaisia?

Missä asioissa olette samanlaisia, missä erilaisia?

Kerro joku kiva yhteinen muisto!

ASUMINEN ERILLÄÄN SISARUKSISTA

Millaisia ajatuksia ja tunteita sinulla liittyy siihen, että osa sisaruksista asuu kotona ja osa ei?

Oletteko puhuneet siitä, miksi kaikkia lapsia ei ole sijoitettu kodin ulkopuolelle?

Mitä ole jutellut sijoituksesta tai sen syistä sisarusten kanssa?

Oletko huolissasi kotona olevista sisaruksista? Millaisista asioista?

Onko sisaruksilla huoli sinusta? Millaisista asioista?

IKÄVÄ JA MUUT TUNTEET

Onko sinulla ikävä ja miten se näkyy arjessa?

Miten käsittelet ikävän tunnetta?

Mitä erityisesti kaipaavat sisaruksessa?

Mitä muita tunteita sinulle tulee ajatellessasi sisaruksiasi?

YHTEYDENPITO JA TAPAAMISET

Miten pidätte yhteyttä tällä hetkellä ja kuinka usein?

Miten toivoisit tilanteen olevan?

Miten toivoisit, että aikuiset auttaisivat sisarussuhteen ylläpitämisessä?

LOPPUKESKUSTELU

Miltä tämä keskustelu tuntui? Kuunneltiinko sinua? Koetko, että sinua ymmärrettiin?

Onko jokin asia jäänyt mietityttämään keskustelun jälkeen?

Puhuttiinko oikeista asioista?

Mikä tässä keskustelussa oli sinulle tärkeintä?

Haluatko vielä sanoa jotakin, joka tässä ei tullut puheeksi liittyen sisaruksiisi?

SUUNNITELMA SISARUSSUHTEIDEN YLLÄPITÄMISESTÄ:

Keihin sisaruksiin haluat pitää yhteyttä?

Miten haluat pitää yhteyttä? Ja kuinka usein?

Mitä haluat aikuisten muistavan tästä asiasta?

YHTEYSTIEDOT

www.suomenkasper.fi

050 595 6146

kasper@suomenkasper.fi

[kasper.ry_](https://www.instagram.com/kasper.ry_)

[suomenkasper](https://www.facebook.com/suomenkasper)

[suomenkasper](https://twitter.com/suomenkasper)

Malminrinne 1 B
00180 Helsinki

